

L'OBRA ARQUITECTÒNICA DE SEBASTIÀ RIUSEC *ES POLLENCÍ*

PERE RAYÓ BENNÀSSAR

El mestre d'obres Sebastià Riusec Llompart és, sens dubte, una de les figures rellevants, de principis del segle XX, en el camp de l'arquitectura inquera.

Coneixem poc les seves dades biogràfiques. Havia nascut a Pollença, per aquest motiu era conegut amb el nom des *Pollencí*. Estava casat amb Joana Aina Seguí Vicens, membre d'una família benestant pollencina.

Però, molt més que la seva biografia ens interessa la tasca professional que va dur a terme a Inca. Gran part dels edificis que va construir, cronològicament, es poden situar en les primeres dues dècades del segle XX. Els immobles que s'han conservat són considerables i les obres des *Pollencí* foren, durant molt de temps, sinònimes d'obres ben fetes.

A hores d'ara, seria molt difícil valorar l'entorn de l'església de Santa Maria la Major sense les obres de Sebastià Riusec. A final del segle XIX, juntament amb Bartomeu Ferrà, participà en la construcció dels Pòrtics (1885). En el trànsit entre els dos segles dirigí la construcció de la Rectoria, a la plaça d'Orient, l'any 1910 acabà l'antic Hotel Domingo a la plaça de Santa Maria la Major i per les mateixes dates construí Can Domingo, a la placeta de l'Orgue.

Els pòrtics. Fa molt poc, a inicis del segle XXI, s'han acabat els pòrtics projectats a l'antiga plaça de l'església per Bartomeu Ferrà Perelló, essent el mestre d'obres Sebastià Riusec. Són ben visibles les antigues arcades que restaren inacabades durant més de cent anys. En el disseny original, que amb la continuació no s'ha respectat tal com era, hi havia set arcades a la plaça de l'Església i una al carrer Major. D'aquestes vuit arcades, només en construïren cinc i un poc.

La Rectoria. L'enfront, simètric, acaba en un gran frontó. És significativa l'alternança de color a les dovelles dels arcs, a les cadenes verticals que divideixen la façana i damunt les finestres.

A la planta baixa s'obre un gran portal amb arc de mig punt. En el centre de la planta noble una gran finestra balconera protegida per un frontó dona pas al balcó. Les finestres

col·locades a banda i banda del balcó són les més destacades de l'enfront. Les faixes que les envolten tenen a la part superior una ornamentació en forma de creu.

Antic Hotel Domingo. El promotor d'aquest immoble fou Domingo Alzina Jaume. Ara l'edifici és propietat de la parròquia de Santa Maria la Major.

Té quatre plantes amb l'enfront simètric i completament folrat de pedra viva. Obertures i balcons, amb baranes de ferro forjat, es reparteixen regularment per la superfície de la façana. La cornisa, que sobresurt com si fos un voladís pla, és sostinguda per mènsules de pedra. Damunt la cornisa, a la paret del terrat, hi ha gravat 1910, any en què s'acabà la construcció, amb una ornamentació vegetal a cada banda de la data.

Can Domingo. Fou el domicili particular de Domingo Alzina Jaume i té moltes semblances amb l'Hotel Domingo. Ara és propietat de la parròquia de Santa Maria la Major. L'enfront, horitzontal i simètric, tot recobert de pedra viva, té les obertures repartides regularment. Elements arquitectònics destacats són els trecaaigües de la planta noble.

Totes aquestes obres, sòlides, algunes d'elles amb les façanes folrades de pedra viva, tenen com a característiques l'horitzontalitat i la simetria. Es tracta d'obres historicistes que mantenen l'equilibri clàssic.

Sens dubte, l'Historicisme és l'estil predilecte de Sebastià Riusec. Seguint clarament aquesta tendència, dirigeix les obres de Can Buades en el carrer Palmer i les de la casa d'habitatges que es troba en el carrer de la Glòria als números, 14, 16 i 18, on temps enre-re hi va haver l'oficina de correus d'Inca. És una obra semblant a Can Domingo i a l'antic Hotel Domingo, la qual presenta també la façana amb una disposició simètrica i completament folrada de pedra viva.

Can Buades (1908). Casa de tres plantes amb la façana completament simètrica. A la planta baixa s'obre el portal d'arc rebaixat i a les dues plantes superiors hi ha balcons.

Casa del carrer de la Glòria. Casa de tres plantes amb l'enfront simètric, completament folrat de pedra viva. La façana acaba en una cornisa sostinguda per mènsules. A la planta baixa s'obren tres portals en el centre i dues grans finestres en els extrems. Aquestes cinc obertures es repeteixen a les dues plantes superiors, totes elles amb balcons. Tres d'aquests balcons estan col·locats damunt les línies d'imposta i quasi no sobresurten de la façana; els altres dos tenen peanyes aguantades per cartel·les de pedra viva. Les baranes dels balcons són de ferro forjat.

Altres dues obres, ben interessants, de Sebastià Riusec són Can Amengual, ara coneguda com Cas metge Cifre, en el carrer Palmer i Can Ensenyat, en el carrer General Luque. En aquest cas es tracta de dues cases senyorials. En elles, es Pollencí manté la disposició equilibrada i simètrica en els exteriors, però a l'interior, al jardí i a les reixes, apareixen elements característics del modernisme popular. Hi destaquen les decoracions amb rajoles ceràmiques tant de Can Amengual com de Can Ensenyat. A Can Amengual l'orna-

Sebastià Riusec Llompart *es Pollencí*

mentació vegetal i floralista també es pot veure a l'exterior, molt especialment a les reixes de tancament del jardí.

Can Amengual és un exemple característic de casa d'una família benestant de principis del segle XX. La façana principal, de dues plantes i porxo, acaba en una gran volada de fusta. Hi destaca la planta noble amb dos balcons; un, el més important, situat damunt el portal rodó de la planta baixa, i l'altre, a la part esquerra del frontis. Les finestres balconeres s'obren a les dues plantes i estan protegides per trencaaigües rebaixats. Al porxo, les finestres són apaïsades. La façana té, gairebé, una distribució simètrica. Es distingeix per l'horitzontalitat i l'equilibri característics de Sebastià Riusec. No obstant això, amb elements clàssics, hi mescla una decoració més innovadora, d'influència modernista, com el fullatge que ornamenta la clau de l'arc de damunt el portal principal i les mènsules que aguanten els balcons i el trencaaigües. Exteriorment, els detalls modernistes es troben, així mateix, a les baranes de les finestres balconeres i a la reixa del jardí del carrer de la Glòria, que mostra decoració vegetal amb un predomini de les línies corbes.

L'interior accentua, encara més, les característiques de casa de família acomodada. Les característiques modernistes estan més marcades que a l'exterior, especialment a la planta baixa. Això es nota als paviments hidràulics; a les parets recobertes, a la part baixa, per rajoles ceràmiques de colors; al treball de marqueteria a les portes i finestres; a les vidrieres de colors; a l'escala amb la barana de ferro forjat; i a l'ornamentació geomètrica i floral dels cel-rassos.

S'accedeix a l'entrada de la casa amb tres escalons. Dues habitacions rectangulars es troben a cada costat d'aquest vestíbul. Per la porta del fons, es passa a un gran saló rectangular, l'espai més destacat de l'immoble. A l'esquerra d'aquesta sala una triple arcada, aguantada per pilars octogonals amb capitells de fullatge, dona pas a l'escala de marbre blanc, amb el primer tram corb, que ens permet pujar a les plantes superiors, on es troben les cambres. En quasi totes les dependències de la planta baixa es veuen els detalls ornamentals ja esmentats en el paràgraf anterior. Sols hem d'afegir una xemeneia de marbre, amb decoració floral, instal·lada en una de les parets laterals del saló.

Des del saló es pot sortir al jardí a través d'un porxo sostingut amb pilars. En aquest lloc destaca, a més de les reixes que miren al carrer de la Glòria, la cisterna amb el coll octogonal i la decoració modernista floral en el ferro que aguanta la corriola.

Can Ensenyat té dues plantes i porxo. L'enfront es caracteritza per la seva horitzontalitat i simetria. Acaba en un gran voladís de fusta decorat amb motlures. En el centre de la planta baixa hi ha un gran portal rodó amb una finestra a cada banda. A la planta noble s'obren tres finestres balconeres amb els seus balcons corresponents col·locats just damunt les obertures de la planta baixa. El porxo segueix l'esquema de les altres dues plantes amb tres finestres més petites.

En el pati, que mira al carrer de son Odre, s'usa la ceràmica com a element decoratiu. Les rajoles tenen dibuixos geomètrics i hi predominen els colors blau i blanc. Aquesta ornamentació ceràmica es veu particularment a les pasteres octogonals i a la font, també octogonal, que es troba en el centre del pati. Igualment les rajoles decoren el basament de les columnes amb capitell jònic que sostenen la galeria coberta del terrat.

Finalment, Sebastià Riusec intervingué en la construcció del convent de les monges Franciscanes, a la placeta de l'Àngel, a final del segle XIX, i en el convent de les monges de la Caritat, en el carrer de Sant Francesc, la segona dècada del segle XX, obres que posteriorment han sofert reformes importants.

No es pot parlar d'arquitectura del segle XX a Inca sense tenir en compte la personalitat d'aquest mestre d'obres pollencí. Inca seria menys ciutat sense la seva obra.